

Κλῖμαξ, Λόγος 13, περὶ Ἀκηδίας

/ [Ορθόδοξες Προβολές](#)

ΠΟΛΛΕΣ ΦΟΡΕΣ ἕνας ἀπὸ τοὺς κλάδους τῆς πολυλογίας, ὅπως τὸ εἶπαμε καὶ προηγουμένως, εἶναι καὶ ὁ παρών, ὁ ὁποῖος μάλιστα ἀποτελεῖ καὶ τὸ πρῶτο τέκνο της. Ἐννοῶ τὴν ἀκηδία. Γι' αὐτὸ καὶ τῆς ἐδώσαμε τὴν θέσι πὺ τῆς ἀρμόζει μέσα στὴν ἀθλία ἀλυσίδα τῶν παθῶν.

Ἀκηδία σημαίνει παράλυσις τῆς ψυχῆς καὶ ἐκλυσις τοῦ νοῦ, ὀκνηρία καὶ ἀδιαφορία πρὸς τὴν ἄσκησι, μίσος πρὸς τὶς μοναστικὲς ὑποσχέσεις. (Ἡ ἀκηδία εἶναι ἀκόμη) αὐτὴ πὺ μακαρίζει τοὺς κοσμικοὺς, πὺ κατηγορεῖ τὸν Θεὸν ὅτι δὲν εἶναι εὐσπλαγχνικὸς καὶ φιλόανθρωπος, πὺ φέρνει ἀτονία τὴν ὥρα τῆς ψαλμωδίας καὶ ἀδυναμία τὴν ὥρα τῆς προσευχῆς. Αὐτὴ πὺ μᾶς κάνει σιδερένιους στὰ διακονήματα, ἀόκνους στὸ ἐργόχειρο, σπουδαίους στὴν πρακτικὴ ζωὴ τῆς ὑπακοῆς (ἐν ἀντιθέσει πρὸς τὴν θεωρητικὴ ζωὴ τῆς ἡσυχίας).

2. Ἄνδρας πὺ ἀσκεῖ τὴν ζωὴ τῆς ὑπακοῆς δὲν γνωρίζει τί σημαίνει ἀκηδία, διότι φθάνει στὰ πνευματικὰ μέσω τῶν αἰσθητῶν, (τὰ ὁποῖα αἰσθητὰ δὲν φέρνουν

ἀκηδία).

3. Τὸ κοινόβιο εἶναι ἐχθρὸς τῆς ἀκηδίας, ἐνῷ σ' ἕναν ἡσυχαστὴ ἡ ἀκηδία γίνεται σύζυγος αἰώνιος· δὲν θὰ τὸν ἀποχωρισθῇ πρὶν ἀπὸ τὸν θάνατό του, καὶ πρὶν ἔλθῃ τὸ τέλος του θὰ τὸν πολεμᾷ καθημερινά. Μόλις ἀντίκρυσε τὸ κελλὶ τοῦ ἡσυχαστοῦ ἐμειδίασε καὶ ἀφοῦ τὸν ἐπλησίασε ἔστησε κοντὰ τὴν σκηνή της.

4. Ὁ ἱατρὸς ἐπισκέπτεται τοὺς ἀσθενεῖς τὸ πρωί, ἐνῷ ἡ ἀκηδία τοὺς ἀσκητὰς τὸ μεσημέρι. Ἡ ἀκηδία προτρέπει τὸ ἔργο τοῦ ξενοδόχου καὶ παρακαλεῖ νὰ γίνωνται ἐργόχειρα γιὰ νὰ προσφέρωνται ἐλεημοσύνες. Παρακινεῖ νὰ γίνωνται μὲ προθυμία ἐπισκέψεις στοὺς ἀσθενεῖς, ὑπενθυμίζουσα τὸν λόγο τοῦ Κυρίου: «Ἡσθένησα καὶ ἦλθετε πρὸς με» (Ματθ. κε' 36). Μᾶς παρακαλεῖ νὰ πηγαίνωμε στοὺς λυπημένους καὶ στοὺς ὀλιγοψύχους. «Παραμυθεῖσθε τοὺς ὀλιγοψύχους» (Α' Θέσ. ε' 14) μᾶς λέγει αὕτῃ ἡ ὀλιγόψυχη. Ἐνῷ ἰστάμεθα στὴν προσευχή, μᾶς ὑπενθυμίζει διάφορα ἀναγκαῖα πράγματα καὶ χρησιμοποιεῖ κάθε τέχνασμα, ὥστε νὰ μᾶς ἀποτραβήξῃ ἀπὸ ἐκεῖ, σὰν μὲ ἕνα καπίστρι, μὲ κάποια αἰτία εὐλογη, αὕτῃ ἡ παράλογη.

5. Ὁ δαίμων τῆς ἀκηδίας στὸν μοναχό, τὸν ὁποῖο ἔχει καταλάβει, δημιουργεῖ τὶς τρεῖς πρῶτες ὥρες -πρώτη, τρίτη καὶ ἕκτη- μία κατάστασι φρίκης, πονοκέφαλο καὶ πυρετὸ καὶ ἀνακάτωμα τοῦ στομάχου. Μόλις φθάσῃ ἡ ἐνάτη ὥρα παρατηρεῖται κάποια μικρὴ βελτίωσις. Μόλις στρωθῇ ἡ τράπεζα, ἀναπηδᾷ ὁ μοναχὸς ἀπὸ τὸ στρῶμα του. Μόλις ἔλθῃ ἡ ἐπομένη ὥρα τῆς προσευχῆς, αἰσθάνεται πάλι βεβαρημένο τὸ σῶμα του. Μόλις σταθῇ νὰ προσευχηθῇ, ἡ ἀκηδία τὸν βυθίζει πάλι στὸν ὕπνο καὶ μὲ ἄκαιρα χασμουρητὰ τοῦ ἀρπάζει ἀπὸ τὸ στόμα τὸν στίχο τῆς προσευχῆς.

6. Ὅλα τὰ ἄλλα πάθη καταπολεμοῦνται μὲ μία ἀντίστοιχη ἀρετὴ τὸ καθένα. Ἡ ἀκηδία ὅμως εἶναι γιὰ τὸν μοναχὸ ἕνας ψυχικὸς θάνατος ποὺ περιέχει ὅλα τὰ κακά.

7. Ἡ ἀνδρεία ψυχὴ κατῴρθωσε νὰ ἀναστήσῃ τὸν νοῦ ποὺ ἦταν νεκρὸς. Ἡ ἀκηδία ὅμως καὶ ἡ ὀκνηρία κατῴρθωσαν νὰ σκορπίσουν ὅλον τὸν πλοῦτο τῆς ψυχῆς.

8. Ἐφ' ὅσον καὶ ἡ ἀκηδία εἶναι ἕνα ἀπὸ τὰ ὀκτὼ πρωταρχικὰ πάθη τῆς ψυχῆς, καὶ μάλιστα τὸ βαρύτερο, ἅς τὸ ἀντιμετωπίσωμε καὶ αὐτὸ ἀναλόγως, ὅπως καὶ τὰ ἄλλα. Πλὴν ἅς προσθέσωμε καὶ τοῦτο: Ὅταν δὲν γίνεται ψαλμωδία καὶ ἀκολουθία, ἡ ἀκηδία δὲν παρουσιάζεται. Καὶ ὅταν τελείωσῃ ὁ κανὼν τῆς προσευχῆς, τότε ἀνοιξαν οἱ ὀφθαλμοί.

9. Τὸν καιρὸ τῆς ἀκηδίας φαίνονται οἱ βιασταί. Καὶ τίποτε ἄλλο δὲν προξενεῖ στὸν μοναχὸ τόσους στεφάνους ὅσο ἡ ἀκηδία. Πρόσεξε καλὰ καὶ θὰ τὴν ἀντιληφθῇ νὰ μὴν ἀφίνῃ τὰ πόδια σὲ ὀρθία στάσι, καὶ νὰ μᾶς σπρώχνῃ, ὅταν καθώμαστε, νὰ γέρνουμε στὸν τοῖχο. Μᾶς προτρέπει ἐπίσης νὰ κοιτάζωμε ἔξω ἀπὸ τὸ παράθυρο,

δημιουργώντας φανταστικά κτυπήματα και βήματα ποδιών. Ἐκεῖνος ποὺ πενθεῖ τὸν ἑαυτό του δὲν γνωρίζει τί θὰ πῇ ἄκηδία.

10. Ἄς δένεται καὶ αὐτὸς ὁ τύραννος μὲ τὴν μνήμη τῶν πταισμάτων, καὶ ἄς δέρνεται μὲ τὸ ἐργόχειρο. Καὶ ἀφοῦ συρθῇ μὲ τὴν σκέψι τῶν μελλόντων ἀγαθῶν καὶ σταθῇ ἐμπρὸς μας, ἄς ἐρωτᾶται καταλλήλως:

«Λέγε μας λοιπὸν καὶ σύ, παράλυτε καὶ ἔκλυτε, ποιὸς εἶναι ὁ κακὸς γονεὺς σου; Ποιὰ εἶναι τὰ τέκνα σου; Ποιοὶ εἶναι αὐτοὶ ποὺ σὲ πολεμοῦν; Καὶ ποιὸς ὁ φονευτὴς σου»;

Αὐτὸς δὲ ἀναγκαζόμενος θὰ μᾶς ἀποκρινόταν:

«Ἐγὼ σὲ αὐτοὺς ποὺ ἀσκοῦν πραγματικὰ τὴν ζωὴ τῆς ὑπακοῆς, «οὐκ ἔχω ποὺ τὴν κεφαλὴν κλῖναι». Σὲ ὅσους ἔχω τόπο, τοὺς εὐρίσκω στὴν ἡσυχία καὶ συζῶ μαζί τους. Οἱ ἰδικές μου μητέρες εἶναι πολλές καὶ διάφορες: Ἄλλοτε ἡ ψυχικὴ ἀναισθησία, ἄλλοτε ἡ λησμοσύνη τῶν ἄνω, καὶ μερικὲς φορές ἡ ὑπερβολικὴ κόπωση (εἴτε ψυχικὴ εἴτε σωματικὴ). Τὰ ἰδικά μου τέκνα εἶναι: Οἱ μετακινήσεις ἀπὸ τὸν ἕνα τόπο στὸν ἄλλο ποὺ γίνονται μαζί μου, ἡ παρακοὴ στὸν πνευματικὸ πατέρα, ἡ λησμοσύνη τῆς Κρίσεως, καὶ μερικὲς φορές ἡ ἐγκατάλειψις τῆς μοναχικῆς ζωῆς. Ἰδικοί μου ἀντίπαλοι, ἀπὸ τοὺς ὁποίους τώρα ἔχω δεθῇ, εἶναι ἡ ψαλμωδία καὶ τὸ ἐργόχειρο. Ἐχθρικὴ σ' ἐμένα εἶναι καὶ ἡ σκέψις τοῦ θανάτου, ἀλλὰ ἐκείνη ποὺ μὲ θανατώνει τελείως εἶναι ἡ προσευχή, ἐνωμένη μὲ τὴν βεβαία ἐλπίδα τῶν μελλόντων ἀγαθῶν. Γιὰ τὸ ποιὸς ὅμως ἐγέννησε τὴν προσευχὴ ἐρωτήσατε τὴν ἴδια».

(Πρόκειται γιὰ) νίκη! Ὅποιος τὴν κατέκτησε, εἶναι δόκιμος γιὰ κάθε καλὸ ἔργο.

Ἅγιος Ἰωάννης ὁ Σιναΐτης, τῆς Κλίμακος

Πηγὴ/Ἐκδοσις: Ἰ Μ. Παρακλήτου, 1999

Ἐκ τοῦ ιστοτόπου τῆς Ενορίας Ἀγίας Ζώνης Πατησίων